

אדם בכלא הצבאי

מאור, הוא מבקש להדגיש: "אני לא רוכט פוליטי שאין מאחוריו בגאדס" בכלא הצבאי ישב בראשונה בזמן מלחמת-הלבנון, משום שסירב לשרת שם. או נידון ל-28 ימי-מאסר. "כאשר הכנתי את עצמי לעבור חודש-מילואים הכנתי את עצמי גם לאפשרות שאשלח לשטחים הכבושים, ואז היה לי ברור שאסרב, והכנתי עצמי מבחינה נפשית לשבת בכלא."

הוא נשלח לבסיס בדרום. "שבועיים הייתי שם שוטף-כלים במיטבח. כל הזמן שמעתי חרשות על מה שקורה בשטחים הכבושים. התחילה להיות לי הרגשה שאני לא מסוגל להמשיך ולי עשות את שרות המילואים באופן רגיל. הרגשתי שאני בורג קטנטן במכונה אדירה, העושה מעשים נוראיים. את הרחף האחרון למעשי נתנו האיועים בכפר-ביתא, הריסת הבתים שם וגירוש 20 מתושבי-הכפר. גם העובדה שבמיטבח נתנו לי לזרוק בכל יום כמות אדירה של מזון, בזמן שיש הרבה אנשים שיכלו ליהנות מזה, יצרה אצלי תחושה שאני חייב לעשות משהו."

סירופ של טירונות

כ לא 4, שאליו נשלח קלר, מחולק לכמה מיכלאות, שבכל אחת מהן תנאים שונים, ואין קשר בין אחת לשנייה. כל סרבני-השרות בשטחים הכבושים מוכנסים למיכלאה אחת, ששמה "פלוגת מאסר". כל מיכלאה נקראת "פלוגה".

בפלוגה שלו היו 200 אסירים, חציים חיילים סדירים, שהגיעו לכלא על עבירות גניבה, סמים, אלימות, עריקות ובעיות-מישמעת, חציים השני אנשי מילואים, שעל-פי-רוב הוכנסו לכלא בשל עריקות. בזמן שקלר היה בכלא, היו שמונה שנאסרו בשל סירובם לשרת בשטחים הכבושים.

מיבנה הכלא נבנה לפני שנתיים בלבד, והוא מעוצב כך שיאפשר לא סירים תנאי-מחיה נאותים, כגון שרוי תים ומיקלחות בתוך החדרים. "המטרה

כרוזים נגד הורדתה מחוץ לתיאטרון." כשהיה בן-16, נאסר כפעם הראי שונה. הוא השתתף בהפגנה מול בניין האומה בירושלים, בזמן שנערך שט הקונגרס הציוני. המיטרה עצרה אותו עם עוד 30 מפגינים. שמונה ימים היה עצור במיגרש-הרוסים בירושלים.

בפברואר 1974 התגייס לצה"ל. הוא רצה להתגייס ליחידה קרבית, אולם בשל בעיות-בריאות הצבא לא איפשר לו זאת. הוא לא ויתר ונאבק עם הצבא על מימוש רצונו, אך ללא הועיל. הוא התגייס ושימש כאפסנאי. במהלך שרוי תו הצבאי נעצר פעם אחת לשלושה ימים כאשמת הסתה למרד, משום שדיבר עם חיילים על פוליטיקה.

אחרי שהשתחרר מהצבא היה בין מייסדי שלי"ם, שבה היה פעיל עד לפי רוקה ב-1983. במקביל למד באוניברסיטה, בחוג להיסטוריה כללית, והיה

חרת לקחו אותי לבדיקת פוליגראף, ואז גילו שאני משקר. אחריכך הודיתי כמעשה. לחוקרים היה קשה להאמין שעשיתי הכל לבדי, ללא שותפים." על קיר בחדר-האורחים ברירתו תלה את כתבי-האישום שהוגש נגדו, במיסגרת.

"לא רובוט פוליטי"

ב גיל 14 התחיל קלר בפעילותו הפוליטית. ב-1969 הצטרף לתנועת "העולם הזה" — כוח חדש. כתחילה ראה את המאבק מתמקד בנושא הכפייה הרתית. אחרי מלחמת ששת-הימים הייתי חלק מהאויפורה הלאומית. לשטחים הכבושים קראתי השטחים החדשים. שנה אחרי שהגעתי להעולם הזה

אדם קלר, שנכלא מפני שצייד על זוו טנקים ונגמ"שים סיסמוח נגד הכיבוש, התיידד בכלא עם חייל יוצא-אחיזת-עצמו שהרג פלסטיני ועם חרדים שרצו להחזירו בחשובה

של מתכנני-הכלא היתה לתת לאסירים תנאים נוחים. אולם סרבני-השרות לא מונע מהאסירים את התנאים הללו, אומר קלר. בחדרים המיועדים ל-10 אסירים משוכנים 17. כתא כזה הוא ישב. סדרי היום של הכלא הוא "סירופ של טירונות", על-פי הגדרתו. העיסוק העיר קרי נע סביב ענייני-המישמעת. כל עבירה יכולה לעלות לאסיר בימים נוספים בכלא או בשלילת ביקורים.

כשהגיע לכלא התקבל על-ידי קבוצת הסרבנים שהייתה שם. "זו קבוצה מגובשת מאוד, ומתנהגת כקבוצה נפרדת. לי זה הפריע, כי הרגשתי שאני חי בתוך בועה. היתה לי הרגשה שהכלא יתן לי ליצור קשר עם אנשים משכבות אחרות. רציתי לדבר עם אנשים אחרים, ובאמת עשיתי את זה."

הידיעה על סיבת הגעתו של קלר לכלא התפשטה במהירות. "בהתחלה ניגשו אלי אנשים כדי לדעת אם זה נכון, ומדוע עשיתי זאת. אחריכך התחיל ויכוח סוער, ובו קראו לי בוגד וסר כן-אשף. זה היה בערב יום-הזיכרון לחללי-צה"ל. היה מיסדר, ובו שאל המדריך אם מישהו רוצה לומר משהו. בחור שהתווכח איתי בבוקר אמר שצריך לזכור את החיילים שנפלו, שכדי כותם יש לנו מדינה. אחריכך אני דיברתי ואמרתי שביום הזה צריך לקוות שהחיילים שנהרגו יהיו האחרונים. "הפתיע את כולם שאני אומר דברים שגם הם יכולים להסכים להם. זה הוריד ממני את הקרניים, ויצר פתיחות ביני לבין שאר האסירים. "בשבוע הראשון שלי בכלא היה דבר שהוא די קרוב למרד, ומבלי

פעיל באירגון קמפוס. הוא גם היה פעיל בהקמת "שלום עכשיו". אחרי שלי"ם התפרקה השתתף בהקמת "אלטרנטיבה", שהפכה חלק מהרשימה המתקדמת לשלום, שבה הוא פעיל עד עכשיו. למרות העבר הפוליטי העשיר

— כוח חדש, היו הפעולות של אריק שרון בעזה. אז כבר הייתי פעיל נגד הנעשה. חילקתי כרוזים והשתתפתי בהפגנות. "הדבר השני שהרתיע אותי או היה הורדת ההצגה מלכת האמבטיה. לא ראיתי אותה, כי הייתי עסוק בחלוקת

כמתי, כי רציתי לראות את אשתי, ולהסביר לה שאני עומד להיכנס לכי. "היה לי ברור שאורה כמעשי. בזמן החיפוש נכנסתי לשרותים, כשיצאתי נכנס מיד אחרי אחד החוקרים, כדי לראות אם השארתי איוון הודעה. למי

ו לא היתה חוויה סימפטית כמיוחה, אבל היו אלה חודשים שהעשירו אותי. נוצרה לי הזדמנות להיפגש עם אנשים שלעולם לא הייתי פוגש, מסכם אדם קלר (33) את שלוש שנות חודש-מאסרו בכלא הצבאי. "חשוב היה לי שידעו ששמאלנים רואים לא רק לערבים, אלא גם להם, לכל מי שסובל ונוזק לעזרה", הוא מסביר את טיב יחסיו עם האסירים והי סוהרים.

באמצע חודש אפריל הועבר קלר למעצר בכלא 4, במחנה צריפין, עד למועד מישפטו. כלילה שבין ה-11 ל-12 באפריל ובלילה שאחרי, הוא כתב על גבי 117 טנקים ונגמ"שים, כטוש עבה: "חיילי צה"ל! סרבו להיות כובי שים ומרכאים! סרבו לשרת בשטחים הכבושים!" הוא גם הצמיד סטיקרים, הנושאים את הכתובת "די לכיבוש", ופיזר כרוזים של הרשימה המתקדמת לשלום.

ענה, אחרי שהשתחרר, הוא מצטער רק על שחילק כרוזים, לא על הסימנות שכתב ולא על הסטיקרים שהרביק. "אני לא מצטער על מה שעשיתי, אבל לא הייתי עושה זאת שוב", אומר קלר. כשהתגלו הסימנות שכתב, הוועק למקום צוות-חקירה של המיטרה הציב את הצוות סרק את השטח, ערך חיפושם ותיחקר חיילים, שער מהרה הפנו את הצוות לקלר, שלא הסתיר את ריעותיו, ואף ניסה לעשות להן נפשות בקרב החיילים בכסיס שבו שירת. "החוקרים התנהגו אלי כג'נטלמן ניות ובאדיבות. הם שאלו אם אני עשיתי זאת, ובהתחלה הכחשתי. הם ביקשו את רשותי לערוך חיפוש בבית. הסי

אדם עם פוסטר בביתו. כשנשפט, כולם אמרו לי מזל טוב